

04-10-2015 Antonius van Padua

+ Welkom. Vandaag begint in het Vaticaan het tweede en laatste deel van de synode waar bisschoppen van over heel de wereld zich drie weken lang zullen bezinnen op het thema *'De roeping en de missie van het gezin in Kerk en Samenleving'*. Vorig jaar vond het eerste deel plaats. Paus Franciscus heeft toen de deelnemende bisschoppen en de gelovigen wereldwijd opgeroepen hun mening over dit thema kenbaar te maken. Alle inzendingen die naar het secretariaat van de synode werden gestuurd zijn nu verwerkt in een document dat leidraad is voor het beraad van de bisschoppen. Het lijkt dat de liturgie van deze zondag aansluit op deze bisschoppenconferentie. Ze bevat lezingen over de verhouding van man en vrouw – een verhouding die voor een belangrijk deel bepaalt hoe de missie van het gezin gestalte krijgt.

Heer, ontferm U   *Loflied*

Gebed

God, wij danken U voor uw schepping waarin de ene mens de andere nodig heeft om uw liefde te ervaren. Neem uit ons hart de hardheid weg die ons van elkaar vervreemdt en die verhindert dat wij elkaar zien als geschapen naar Uw beeld. Schenk ons oprechtheid en trouw aan elkaar. Door Jezus Christus, uw zoon, onze broeder. Amen

Genesis 2:18-24

Marcus 10:2-16

Overweging

Wij lezen uit Genesis en Marcus. Ik wil stilstaan bij de eerste zin uit elk van die twee lezingen. De eerste zin uit de Genesis lezing luidde: De Heer God sprak: 'Het is niet goed dat de mens alleen blijft. Ik ga een hulp voor hem maken die bij hem past'. De hulp die bij hem past wordt geschapen uit de rib van de eerste mens. De rib zit vlak bij het hart, het hart dat in het antieke denken de bron is van zowel het intellect als de wil. We horen in de eerste lezing hoe Adam verrukt is over het gebeuren. Hij gaat een lied zingen: 'Eindelijk een gelijk aan mij, mijn eigen gebeente, mijn eigen vlees, een die zal heten isja, uit isj gebouwd'. Ze zijn elkaars gelijken, want hij is isj en zij is isja. Daar is geen woord latijn bij – iedereen begrijpt de hoogte, de breedte en de diepte van deze uitspraak: in de schepping horen mensen bij elkaar; isj is het mannelijke, isja het vrouwelijke deel. Zo beschrijft Genesis het wonder van gelijkheid en verschil, van aantrekkingskracht en eigenheid tussen mensen.

Vervolgens worden wij geconfronteerd met de eerste zin uit de Marcus lezing: ‘Er kwamen Farizeeën die Jezus vroegen: ‘Staat het een man vrij om zijn vrouw te verstoten?’. Heeft het juichverhaal van de schepping deuken opgelopen? Kunnen degenen die bij elkaar horen en gelijken zijn elkaar verstoten? De verhouding van man en vrouw is ook een probleem. Er is zelfs rechtspraak ontstaan over de vraag of verstoten wel of niet mag. Het sprookje van de schepping is een twistpunt geworden. Adam en Evan bestaan niet meer als twee op elkaar betrokken menselijke individuen in het paradijs van dieren en planten. Na hen zijn er drommen mensen gekomen, allemaal met hun verlangens en idealen en driften. Overal op de wereld zijn er wetten gekomen om dit alles in goede banen te leiden. Zo was er ook de Joodse wet. Maar de interpretatie van de wet is niet eenvoudig. Overal zijn en meningsverschillen en die worden soms met harde hand of met harde oordelen uitgevochten.

In dat verband is er de vraag van enkele farizeeën. ‘Staat het een man vrij om zijn vrouw te verstoten?’. Eigenlijk een merkwaardige vraag. Er bestond immers de mogelijkheid om huwelijken te ontbinden – daarover was geen verschil van mening. Mozes heeft het toegestaan. Wel waren de rabbijnen verdeeld over de vraag op welke gronden een huwelijk ontbonden kon worden.

Jezus staat in de traditie van Mozes. Hij kent de wet, maar hij kent ook Genesis, het oorspronkelijke begin, het ideaal. En hij lijkt te zeggen: natuurlijk, wij zijn mensen en hebben wetten en bepalingen nodig. Maar herinner je het begin. Lees nog eens het lied van Adam, zijn visioen van de schepping: isj en isja.

Op de bisschoppensynode in Rome moge dat visioen aanwezig zijn. Het gaat daar om de betekenis van relaties in kerk en samenleving. Ook nu zoeken mensen naar verbondenheid en trouw, op een hedendaagse manier. Sinds de schepping en sinds de tijd van het debat tussen de Farizeeën en Jezus is de samenleving veranderd, maar misschien niet het ideaal wat mensen voor ogen staat in de relaties die ze met elkaar aangaan.

Het slotstuk van het evangelie van vandaag zou je kunnen zien als een soort uitleg van het voorafgaande. Het laat zien hoe Jezus de kinderen niet van zich weg wil houden, maar hen ontvangt. Aan hen die zijn zoals zij behoort het koninkrijk Gods. Het kind als teken. Jezus heeft tegenover volwassenen nooit gezegd ‘word een kind’, maar wel: ‘word als een kind’.

Herinner je de open blik, het vertrouwen en de hoop die kinderen uitstralen. Ga op weg door de tijden heen. Ondervind de tegenstellingen die je in je bestaan tegenkomt, liefde en angst, trouw en wantrouwen. De regels die we opstellen, kunnen ons helpen om daar goed mee om te gaan., Maar ze kunnen ons ook doden als ze niet meer verbonden zijn met de oorsprong, de bron. De grondtoon van het evangelie is niet de wet, maar datgene wat de wet vervolmaakt: liefde en vertrouwen.